

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2019

KONTIOLAHTI

SISÄLTÖ

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus	2
1 Tarkastuslautakunta ja tarkastustoiminta.....	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävä	3
1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely	3
1.3 Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa.....	5
1.4 Vuoden 2018 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	6
2 Vuoden 2019 keskeiset asiat.....	7
3 Strategian toteuttaminen	8
4 Kunnan henkilöstö	9
5 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen	11
5.1 Kunnanhallitus	11
5.2 Sivistyslautakunta	15
5.3 Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta	19
5.4 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.....	21
6 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	22
6.1 Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot.....	22
6.2 Lukkarila Kodit Oy	23
6.3 Kontiolahden Yrityspalvelu Oy	23
6.4 Kontionloikka Oy	24
7 Kunnan talous.....	25
8 Arviointikertomuksen käsittely	28
9 Allekirjoitukset	29

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Kontiolahden kunta saavutti vuodelle 2019 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyvin. Vuoden 2019 tilikauden tulos oli 3,7 miljoonaa euroa parempi kuin edellisenä vuonna. Tilikauden ylijäämä oli noin 0,2 miljoonaa euroa. Suurin selittävä tekijä edellistä vuotta parempaan tulokseen oli merkittävä verotulojen kasvu. Talouden tasapainottamista kuitenkin tarvitaan myös jatkossa.

Vuonna 2019 strateginen yleiskaava valmistui ja Kontioniemen vapaa-ajankeskuksen kehittäminen eteni. Onttolaan valmistui uusi moderni alakoulu. Lisäksi kirkonkylän ja Lehmon yhtenäiskouluhankkeet käynnistyivät ja päätettiin uuden sote-aseman rakentamisesta. Myös Lehmon uuden päiväkodin hankesuunnittelu käynnistyi ja aloitettiin päiväkotien johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyvä kokeilu.

Kuntalaisia palvelee Lehmossa treeniportaat, jotka ovatkin kovassa käytössä. Lisäksi vapaa-aikapalveluissa järjestettiin uusia tapahtumia, kuten Lasten Kontiolahti -päivä.

Kunnan imago työnantajana on hyvä. Kunnassa on panostettu muun muassa henkilöstön digitaalisten työvälineiden kehittämiseen sekä toimintojen ja prosessien sähköistämiseen. Tämä vaatii jatkuvaa panostusta. Kuntastrategian jalkauttamista onnistuttiin tekemään vuoden 2019 aikana. Toiminnassa näkyy tekemisen meininki.

Kontionloikalle vuosi 2019 oli ensimmäinen toimintavuosi ja se on onnistunutkin kontiolahtelaisten yritysten kontaktoinnissa ja imagonluonnissaan. Kontiolahden Yrityspalveluilla puolestaan oli vilkas investointivuosi.

Tarkastuslautakunta piti elokuussa yhteisen kokouksen teknisen lautakunnan kanssa ja syyskuussa lautakuntamme kuuli kunnan pääluottamusmiehiä. Tällaista kaipaen edelleen. Lisäksi lautakuntamme osallistui

marraskuussa Siun soten tarkastuslautakunnan järjestämään jäsenkuntien tarkastuslautakunnille suunnattuun seminaariin. Uudenlaista yhteistyötä tarvitaan jatkossakin.

Tulevaisuudessa historiallisten suurten investointien rahoittaminen on haastavaa ja näiden hankkeiden onnistuminen edellyttää hyvää yhteistyötä ja viestintää kaikilta osapuolilta. Lisäksi koronaviruspandemia tuo kuntatalouteen tänä vuonna ja seuraavina vuosina ennennäkemättömiä haasteita. Talouden ennustettavuus pidemmälle aikavälille on lähes mahdotonta tässä vaiheessa. Vaikutukset näkyvät viiveellä.

Kiitän kunnan palveluksessa olevia henkilöitä ja luottamushenkilöitä vuodesta 2019. Kiitän myös Lukkarila Kodit Oy:n henkilöstöä hyvin tehdystä työstä. Yhtiön toiminta päättyi vuoden 2019 lopussa.

Lisäksi kiitän tarkastuslautakuntaa, tilintarkastajaa ja pöytäkirjanpitäjää sekä kokouksiin ja vierailukäynneille osallistuneita hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä vuoden 2019 kuluessa. Yhteistyö kunnan viranhaltijoiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa on ollut antoisaa.

Sirpa Pakarinen

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1 Tarkastuslautakunta ja tarkastustoiminta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävä

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutusta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin

vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi Kontiolahden kunnan hallintosäännössä on määrätty, että tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Jokaisella heistä on henkilökohtainen varajäsen.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus tulee saattaa kunnanvaltuustolle tiedoksi vuosittain viimeistään kesäkuun viimeisessä kunnanvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä toimivat vuonna 2019:

Jäsen	Varajäsen
Pakarinen Sirpa, puheenjohtaja	Hanna Pirinen
Eronen Jyry, varapuheenjohtaja	Mika Sorsa
Pakarinen Minna	Pirita Sainola
Tiittanen Tero	Tommi Romppanen
Väätäinen Asko	Reino Hirvonen

Lisäksi kokouksissa on ollut läsnä HT- ja JHT-tilintarkastaja Taina Törrönen sekä pöytäkirjanpitäjänä tiedonhallintasuunnittelija Miia Kauppinen. Tilintarkastusta on suorittanut myös tarkastaja Eija Susitaival.

Tarkastuslautakunnalla on laadittuna arviointisuunnitelma vuosille 2017-2020, jonka mukaisesti vuonna 2019 huomioitiin erityisesti sivistystoimesta vapaa sivistystyö, varhaiskasvatuspalvelut ja vapaa-aikapalvelut ja tekninen toimiala. Vuosittain tarkastuslautakunnan kohteena ovat myös

kuntastrategia, Siun sote, talouden seuranta ja investoinnit sekä omistajaohjaus.

Tarkastuslautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon jäsenten esteellisyydet. Minna Pakarinen on teknisen lautakunnan varajäsen ja Pohjois-Karjalan Osuuspankin edustajiston jäsen sekä Jyry Eronen teknisen lautakunnan varajäsen ja Riverian (Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä) yhtymävaltuuston jäsen ja Pohjois-Karjalan Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen. Tarkastuslautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuut on jaettu taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1. Tarkastuslautakunnan jäsenten seurantavastuut.

Lautakunta	Tarkastuslautakunnan jäsen
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus	Kaikki
Sivistyslautakunta ja hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta	Sirpa Pakarinen ja Minna Pakarinen
Tekninen lautakunta ja tiejaosto	Asko Väättäinen, Tero Tiittanen ja Tommi R.
Ympäristölautakunta	Minna Pakarinen
Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto ja Siun sote -neuvottelukunta	Tero Tiittanen ja Tommi Romppanen
Henkilöstö- ja työllisyysjaosto	Asko Väättäinen ja Jyry Eronen

Taulukossa 2 on esitetty kokousten keskeinen sisältö ja ajankohdat. Kokousten yhteydessä on kuultu lautakuntien puheenjohtajia, osastopäälliköitä ja muita johtavia viranhaltijoita sekä työntekijöitä. Vuonna 2019 tarkastuslautakunta teki arviointikäynnin Alsisä Oy:öön ja Onttolan kouluun. Lisäksi tarkastuslautakunta piti yhteisen kokouksen teknisen lautakunnan kanssa 27.8.2019. Yhteinen kokous kunnan toisen lautakunnan kanssa oli onnistunut ja näitä toteutetaan jatkossakin.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2019 aikana osallistunut keväällä tarkastuslautakunnille suunnattuun koulutukseen Kuopiossa sekä syksyllä Siun soten tarkastuslautakunnan järjestämään jäsenkuntien tarkastuslautakunnille suunnattuun seminaariin.

Taulukko 2. Vuoden 2019 kokousten keskeiset aiheet ja ajankohdat.

Kokouksen keskeinen aihe	Päivämäärä
Ravintohuolto, taloussuunnitelma, tilintarkastajan väliraportointi	8.2.2019
Sisäinen valvonta, kuulemiset vuodesta 2018 ja asiakastytytyväisyyskyselyjen tulokset	29.3.2019
Tutustumiskäynti Alsiva Oy:öön, vuoden 2018 arviointikertomus	11.4.2019
Sidonnaisuusilmoitukset ja arviointikertomuksen 2018 laadinta	9.5.2019
Arviointikertomuksen 2018 laadinta	14.5.2019
Tilintarkastajan loppuraportointi, tilinpäätös ja arviointikertomus 2018	21.5.2019
Arviointikertomuksen 2018 luovutus	4.6.2019
Osavuosiraportti, hallintosääntö, strateginen yleiskaava ja tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työohjelmat (oman kokouksen jälkeen pidettiin yhteinen kokous teknisen lautakunnan kanssa)	27.8.2019
Pääluottamusmiesten kuuleminen, tarkastuslautakunnan talousarvio 2020	30.9.2019
Tutustuminen Onttolan kouluun, osavuosiraportti, arviointikertomukseen annetut vastineet, sidonnaisuusilmoitukset ja kyselylomakkeen laatiminen	8.11.2019
Sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi valtuustolle	2.12.2019
Tilintarkastajan väliraportointi, tilivelvolliset ja vuoden 2019 yhteen-veto ja vuoden 2020 suunnittelu	10.12.2019

1.3 Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa

Kuntalain §:n 110 mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Ne on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Arviointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty tilinpäätöksessä ja henkilöstöraportissa esitettyjä tietoja sekä tarkastuslautakunnan kuulemistilaisuuksissa ja tutustumiskäynnillä saamia tietoja.

Arviointikertomuksen pääsisältö koostuu valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista. Arvioinnin kohteena ovat kaikki valtuuston asettamat tavoitteet, mutta

erityisesti toteutumatta jääneet tavoitteet. Arviointikertomus käsittelee niitä asioita, joihin tarkastuslautakunta on nähnyt tarpeelliseksi kiinnittää huomiota.

Arviointikertomusta tulee lukea yhdessä tilinpäätöksen kanssa saadakseen kattavan kuvan kunnan toiminnasta vuonna 2019. Arviointikertomuksessa käsitellään kunnan strategia ja henkilöstö sekä lautakunnittain ja tytäryhtiöittäin vuotta 2019.

Kunkin kokonaisuuden yhteyteen on lisätty tarkastuslautakunnan huomioid, joita se haluaa korostaa. Huomioid on merkattu eri värein;

- **punaiset** ovat kriittisiä havaintoja,
- **siniset** pääasiassa suosituksia ja toteamuksia
- **vihreät** kiitoksia ja myönteisiä havaintoja.

Lisäksi arviointikertomuksessa on kokonaan oma luku (7) talouden tarkastelusta.

Minna Pakarinen, Asko Väätäinen, Sirpa Pakarinen ja Jyry Eronen

1.4 Vuoden 2018 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2018 arviointikertomus käsiteltiin Kontiolahden kunnanvaltuustossa 10.6.2019 § 21. Tarkastuslautakunta esitti arviointikertomuksen käsittelystä, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä viimeistään lokakuussa 2019 pidettävässä valtuustossa. Tarkastuslautakunta toivoi saavansa lautakuntien selvitykset erillisenä tiedostona.

Kaikki hallintokunnat ja tytäryhtiöt ovat antaneet vastineensa arviointikertomuksessa esille tuotuihin asioihin. Kontiolahden kunnanvaltuusto käsitteli selvitykset kokouksessaan 7.10.2019 § 44 ja tarkastuslautakunta saattoi ne tiedokseen 8.11.2019 § 66.

Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointikertomuksesta saatuihin selvityksiin.

Onttolan koulu

2 Vuoden 2019 keskeiset asiat

Vuonna 2019 strateginen yleiskaava valmistui ja Kontioniemen vapaa-ajankeskuksen kehittäminen eteni. Onttolaan valmistui uusi alakoulu. Lisäksi kirkonkylän ja Lehmon yhtenäiskouluhankkeet käynnistyivät ja päätettiin uuden sote-aseman rakentamisesta. Myös Lehmon uuden päiväkodin hankesuunnittelu käynnistyi.

Elinkeinojen kehittämistyö organisointi uudelleen vuoden 2018 lopussa. Yrityspalvelu hallinnoi kaikkia kunnan omistamia yrityksiä ja kehitysyhtiö Kontionloikalle vuosi 2019 olikin ensimmäinen toimintavuosi.

Kontiolahden kunnan asukasmäärä laski 28 hengellä. Syntyvyys pysyi samana edelliseen vuoteen nähden, kuolleisuus kasvoi. Syntyvyys on edelleen suurempaa kuin kuolleisuus.

Kontiolahden työttömyysaste oli vuoden vaihteessa 9,1 % eli Pohjois-Karjalan alhaisin. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 9,2 %.

Vuoden 2019 tilikauden tulos oli 3,7 miljoonaa euroa parempi kuin edellisessä vuonna, jolloin tulos oli heikko. Tilikauden tulos vuonna 2019 oli kuitenkin vain noin 40 tuhatta euroa. Poistoerokirjauksen jälkeen ylijäämää kertyi 0,2 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen paremman tuloksen selittävä tekijä oli merkittävä verotulojen kasvu edellisestä vuodesta, noin 3,4 miljoonaa euroa. Vuosikate parani edellisestä vuodesta noin 5,1 miljoonalla eurolla. Verotulojen kasvun lisäksi valtionosuudet kasvoivat 1,4 miljoonalla eurolla ja toimintakate oli edellisvuotta parempi noin 0,2 miljoonaa euroa. Kustannuksia on pystytty hillitsemään. Muun muassa sisäilmakorjaukset nostivat vuoden 2018 kustannuksia.

Tarkastuslautakunnan yleisarviot vuodesta 2019

Tulevaisuuden suurten investointien rahoittaminen on haastavaa, kun kuntatalouteen liittyy merkittäviä haasteita tulevaisuudessa.

Kontiolahden kunnassa on tällä hetkellä käynnissä historiallisen suuri määrä investointihankkeita. Näiden hankkeiden onnistuminen edellyttää hyvää yhteistyötä ja viestintää kaikilta osapuolilta.

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnan viestintä on parantunut merkittävästi kuntalaisten näkökulmasta.

Kontiolahden strategia

3 Strategian toteuttaminen

Kontiolahden kunnan uusi mahdollistava kasvustrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.2.2018 § 15. Strategian keskeinen teema on kasvu. Kontiolahti tavoittelee kasvua asukasmäärässä, verotuloissa ja työpäikoissa.

Strategiassa on kolme toimintaympäristöä:

- innostavin kasvun ja oppimisen,
- kehittyvin asumisen ja elämisen sekä
- rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö.

Kunnan visio on: "Kontiolahti – kasvua ja asennetta".

Strategia ohjaa kunnan talouden ja toimintasuunnittelua. Toiminnalliset tavoitteet ja

mittarit kirjataan taloussuunnitelmaan. Strategian toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosisraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnanvaltuusto tarkistaa strategian vuosittain.

Uutta strategiaa jalkautettiin vuoden 2019 aikana. Esimerkiksi peruskoulussa on pienyrittäjyys saatu hyvään alkuun. Lisäksi kansainvälisyys näkyy Kontiolahdella.

Osastot tekivät tarvittavat strategian toteuttamishjelmat ja jokainen työyhteisö määrittä, kuinka työyhteisö omalla toiminnallaan edistää kuntastrategian päämäärien ja tavoitteiden toteutumista. Vuoden 2019 taloussuunnitelman tavoitteet on johdettu uudesta hyväksytystä kuntastrategiasta.

Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunta pohtii, että lähivuosien talousnäkymät asettavat haasteita strategian toteuttamiselle.

Tarkastuslautakunta toivoo edelleen, että strategiaa hyödynnetään toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamisessa. Asetettavien tavoitteiden konkreettisuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Tarkastuslautakunnan mielestä strategian jalkauttamista on onnistuttu tekemään. Tekemisen meininki näkyy toiminnassa.

Vs. tiedonhallintasuunnittelija & tietosuojavastaava Niina Turunen

4 Kunnan henkilöstö

Kontiolahden kunnassa työskenteli vuoden 2019 lopussa 598 työntekijää. Määrä laski 36 henkilöllä vuodesta 2018. Vakituksessa palvelussuhteessa työskenteli 469 (2018: 477) ja määräaikaissa 112 (117) henkilöä.

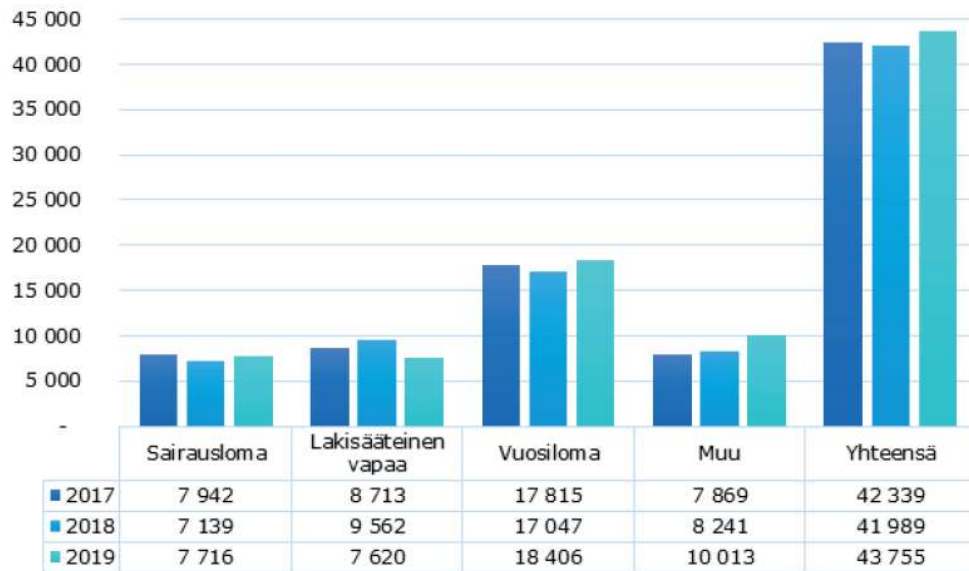
Henkilöstön poissaolot kasvoivat 1 766 päivää 43 755 kalenteripäivään (2018: 41 989). Nousua selittävät erityisesti vuosilomien sekä muiden poissaolojen määrien nousut. Muut poissaolot sisältävät muun muassa koulutukset, harkinnanvaraiset palkattomat virkavapaat, vuorotteluvapaat ja kuntoutustuet. Mikään yksittäinen poissaololaji ei näissä muissa vapaissa ollut kasvanut merkittävästi edelliseen vuoteen nähden. Poissaoloista vuosilomien osuus oli 42 % ja sairauslomien 18 %. Kuviossa 1 on esitetty henkilöstön poissaolojen määrät vuosina 2017–2019.

Sairauspoissaolojen kustannukset kasvoivat, ollen 581 690 euroa (2018: 491 413 euroa). Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 13,7

päivää henkilötyövuotta kohti (2018: 12,5). Eniten sairauspoissaoloja oli varhaiskasvatuksen (18,3 pv/htv) ja teknisen toimen (15,7 pv/htv) henkilöstöllä. Vuoteen 2018 verrattuna sairauspoissaolot lisääntyivät eniten varhaiskasvatuksessa ja laskivat hallinnossa.

Vuonna 2019 eläkkeelle jäi 8 henkilöä, joiden keski-ikä oli 63,5 vuotta (2018: 61,9). Henkilöstön keski-ikä oli 46,7 (45,8) ja henkilöstöstä yli 60-vuotiaita oli 11 %.

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä hyödynnettiin runsaasti seudullista yhteistyötä ja oppilaitoskumppanuuksia. Esimiestyön tukemista kasvustrategian toteuttamiseksi on jatkettu. Henkilöstöä ja esimiehiä on aktivoitu sisäisen ja ulkoisen viestinnän keinoin kunnassa tehtävän työn näkyväksi tekemiseen, palkittu hyvistä teoista ja kokeiluista ja panostettu digitaalisten työvälineiden kehittämiseen ja toimintojen ja prosessien sähköistämiseen.

Kuvio 1. Henkilöstön poissaolot 2017-2019

Tarkastuslautakunnan arviot

Tulevina vuosina eläköityy suuri määrä työntekijöitä, erityisesti teknisellä osastolla. Rekrytointi ravintohuollossa on ollut haastavaa, koska esimerkiksi laitospöytätyön houkuttelevuus on nuorten keskuudessa heikko.

Henkilöstön digitaalisten työvälineiden kehittäminen sekä toimintojen ja prosessien sähköistäminen vaatii jatkuvaa panostusta.

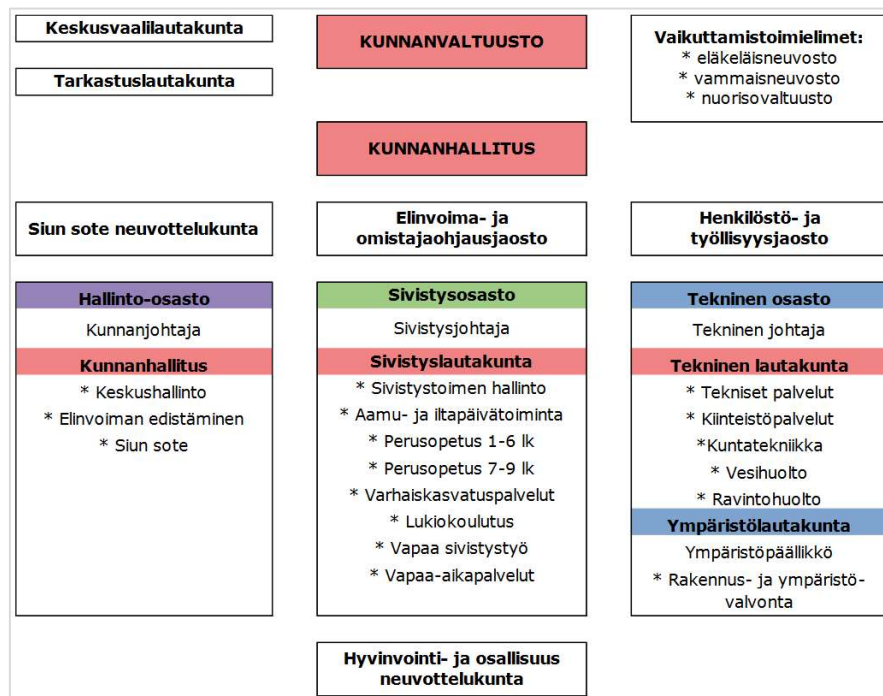
Tarkastuslautakunnan mielestä Kontiolahden kunnalla on hyvä kuntatyönantajan imago. Tarkastuslautakunta arvostaa henkilöstön tekemää työtä strategian jalkauttamiseksi.

5 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

5.1 Kunnanhallitus

Kontiolahden kunnan organisaatio on esitetty kuviossa 2. Kunnan toiminnot jakaantuvat hallinto-osastolle, sivistysosastolle ja tekniselle osastolle, jotka jakaantuvat vielä toiminnallisiin tehtäviin ja edelleen

tulosyksiköihin. Toiminnoista vastaavat keskeiset toimielimet ovat kunnanhallitus, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. Organisaatiossa ei ole tapahtunut muutoksia vuonna 2019.

Kuvio 2. Kontiolahden kunnan organisaatio 2019.

Kunnanhallitus vastaa kunnan toimintojen koordinoinnista ja asioiden valmistelusta kunnanvaltuuston päätettäväksi sekä valtuuston päätösten toimeenpanosta.

Vuonna 2019 strateginen yleiskaava valmistui, kunnan elinvoiman edistäminen ja yritysneuvonta organisoitiin uudelleen, yhtenäiskouluhankkeet kirkonkylälle ja Lehmöön käynnistyivät ja sote-aseman rakentamisesta päätettiin.

Tarkastuslautakunnan arviot

Asetetut työryhmät käsittelevät kunnan tulevaisuuden kannalta merkittäviä hankkeita. Näiden hankkeiden onnistuminen edellyttää työryhmiltä hyvää toimintakykyä.

Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että strateginen yleiskaava valmistui, yhtenäiskouluhankkeet käynnistyivät ja sote-aseman rakentamisesta päätettiin.

Keskushallinto

Keskushallinnon toiminta-ajatuksena on jatkaa positiivista kasvua, jolloin kunnan asukas- ja työpaikkamäärä, verotulot sekä kuntalaisten hyvinvointi ja onnellisuus lisääntyvät. Tavoitteen toteutumiseksi tehtävämme on kehittää kunnan palveluja yhdessä muiden osastojen kanssa ja tuottaa hallinto-, talous- ja henkilöstötukipalvelut. Keskushallinnon tehtäviin kuuluu myös työllisyyspalvelut.

Hallintopalveluissa huolehdittiin kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen jaostojen, tarkastuslautakunnan sekä vaikuttamistoimielinten (eläkeläis- ja vammaisneuvosto) ja yhteistyötoimikunnan valmistelu-, sihteeri, päätöksenteko- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Tiedonhallinnan osalta painottui uuden asiantuntijajärjestelmän käyttöönoton valmistelu koko kunnassa ja tietoturva- ja tietosuojaohjeiden päivytystä jatkettiin ja ohjeet valmistuivat loppuvuodesta. Lisäksi otettiin käyttöön O365 pilvipalvelu, jota ensin pilottoitiin keväällä 2019. Lopullinen käyttöönotto tapahtui vaiheittain kevään ja syksyn aikana.

Henkilöstöpalveluissa toteutettiin henkilöstöasioiden ohjausta, neuvontaa ja koordinaointia. Talous- ja palkanlaskentapalvelujen järjestämisestä laadittiin selvitystyö, jonka pohjalta toteutettiin palkanlaskentapalvelujen siirto Meidän IT ja talous Oy:n hoidettavaksi 1.7.2019 alkaen. Lisäksi käytiin neuvottelu virkaehtosopimusten mukaisten paikallisten palkankorotuserien jakamisesta ja laadittiin henkilöstön eläkepoistumasuunnitelma. Strategian mukaista rohkeaa kokeilukulttuuria ja palveluasennetta tuettiin muun muassa ryhmäpalkitsemisella, esimiesparauksella, sekä aktiivisella sisäisellä ja ulkoisella viestinnällä.

Työllisyyspalveluissa toteutettiin aktiivista työnhakijoiden kontaktointia, palvelutarpeen arviointia sekä työhönvalmennusta.

Kontiolahden kunnan tietotekniikkapalveluista huolehti Meidän IT ja talous Oy, kun PTTK Oy yhdistyi Siun Talous Oy:n kanssa 1.1.2019.

Tietosuoja huolehditaan Kontiolahden kunnassa

Vuoden 2019 aikana solmittiin sopimus Artic Brands Groupin kanssa brändin käytöstä

Elinvoiman edistäminen

Kontiolahden kunnan keskeisenä tehtävänä on kunnan sekä yritysten elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoima ja hyvinvointi liittyvät läheisesti toisiinsa. Elinvoiman edistäminen nähdään tässä yhteydessä vetovoimaisen yritys ympäristön rakentamisena, yritysten kasvun ja kehittymisen edistämisenä, aktiivisena viestintänä ja strategisena maankäytön suunnitteluna. Kunta haluaa kasvua, olla rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö ja että kunnassa ja kuntaorganisaatiossa on loistavin asenne.

Vuoden 2019 alusta kunta irtautui elinkeino-yhtiö Josek Oy:tä ja järjestää nykyisin yritysneuvonta- ja kehittämispalvelut tytäryhtiö Kontioloikka Oy:n kautta. Kunnan elinvoimaresursseihin kuuluu kunnanjohtaja, viestintäsuunnittelija sekä myös Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontioloikka Oy. Molemmissa yhtiöissä on sama toimitusjohtaja ja hallitus. Kontioloikassa toimii yritysvalmentaja sekä toimistoassistentti. Yhtiön ja kunnan välisen palvelusopimuksen arvo yritysneuvonnasta ja yrityskehittämisestä on 180.000 euroa.

Kunnassa on käynnissä tärkeä elinvoimahanke Artic Blue Resort Kontiolahti, jolla käynnistetään investoinnit Kontiorantaan. Vuoden 2019 aikana solmittiin sopimus brändin käytöstä Artic Brands Groupin kanssa. Kunnan strateginen yleiskaava tuli lainvoimaiseksi ja kunnan viestintää ja markkinointia kehitettiin edelleen. Vuoden aikana uudistettiin koko kuntakonsernia koskeva viestintäohje.

Siun sote

Siun sote eli Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2017, jolloin yhdistettiin 14 kunnan sote-palvelut sekä erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuolto samaan organisaatioon. Siun soten järjestämis- ja tuottamisvastuulla on myös ympäristöterveydenhuolto sekä palo- ja pelastustoimi.

Siun soten toiminnan rahoittavat sen omistajakunnat. Rahoitus perustuu vuodesta 2019 alkaen kokonaan palvelujen käyttöön. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus perustuu kuluvan vuoden ennusteeseen (Siun sote) ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti siten, että kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %.

Pelastustoimen lakisääteisten palvelujen maksosuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun mukaan ja puoliksi käytön mukaan. Terveysvalvonnan, hallinnon ja talteen otettujen eläinten osalta maksosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa maksuosuuksien laskennan perusteena käytetään eläinten lukumääriä

kunnissa. Siun soten maksuosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimen maksuosuuden toteuma oli 35,9 miljoonaa euroa, ympäristöterveydenhuollon 0,2 miljoonaa euroa ja pelastustoimen 1,1 miljoonaa euroa, eli yhteensä 37,2 miljoonaa euroa.

Tehtäväalueelle kuuluu myös maahanmuuttoasiat, joista olennaisimpana Lukkarila Kodit Oy:ltä ostetut yksin maahan muuttavien alaikäisten perheryhmäkodin palvelut. Kustannukset korvaukset on haettu täysimääräisenä ELY-keskukselta. Maahan yksin tulleiden lasten ja nuorten määrä on vähentynyt merkittävästi ja Lukkarila Kodit Oy irtisanoi kunnan kanssa tehdyt sopimukset perheryhmäkotipalveluista sekä jälkihuollon palveluista vuoden 2019 loppuun. Vastaavasti kunta irtisanoi sopimuksen perheryhmäkodista Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa. Ostetut palvelut ja siten myös haettavat kustannusten korvaukset vähenivät molemmat noin 0,7 miljoonaa euroa kulu-neena vuonna.

Yhteenveto

Keskushallinto saavutti melko hyvin toiminnalliset tavoitteet. Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 3. Taloudelliset

tavoitteet saavutettiin. Kunnanhallituksen toimintakate oli noin -40,8 miljoonaa euroa.

Taulukko 3. Keskushallinnon toteutumattomat tavoitteet 2019.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Ennaltaehkäisemme ja vähennämme nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä vaikuttavalla palveluarvioinnilla, palveluohjauksella ja työhönvalmennuksella	Työttömyysaste < 9	Toteuma 9,1 %
Mahdollistamme Kontiorantaan vapaa-ajan asumisen rakentamista	Vapaa-ajan asumisen käynnistyminen	Alueen brändin uudistus ja suunnitelmat käynnistyivät, mutta konkreettinen rakentaminen ei vielä
Tarjoamme monipuolisia ja nopeasti saavutettavia neuvonta- ja asiantuntijapalveluita yrityksille	Yritykset tyytyväisempiä neuvontapalveluihin, tyytyväisyyskyselyn tulos	Suomen Yrittäjien Kuntabaronetrin tulokset julkistetaan toukokuussa 2020
Kehitämme Siun sote neuvottelukunnan toimintaa yhteistyöfoorumina	Pidetty teemakohtaiset kokoukset 4 krt/vuosi	Kokoukset 3 krt, Siun soten asukasilta, neuvottelukuntien yhteinen tapaaminen

Keskushallinnon tavoitteiden toteumapro-sentti on 83,3 (6/7), elinvoiman edistämisen 66,7 (4/6) ja sosiaali- ja terveyspalveluiden 50 (1/2). Kokonaistoteumapro-sentti on 73,3 (11/15).

Työttömyysasteen tavoitteesta jäätiin vain hienoisesti ja se oli alhaisempi kuin aiemmin. Kontiorannan vapaa-ajan asumisen rakentamisessa alueen brändin uudistus ja suunnitelmat käynnistyivät, mutta rakentamista ei vielä aloitettu. Ensimmäiset korttelialueet ovat jo luovutuskunnossa ja rakentamisen on tarkoitus käynnistyä vuoden 2020 aikana.

Yritysten tyytyväisyyden paranemista neuvontapalveluihin ei voida vielä arvioida, koska Kuntabarometrin tuloksia ei ole vielä julkistettu.

Siun sote -neuvottelukunnan toiminta on edelleen tehostunut vuoden 2019 aikana, vaikka kokouksia järjestettiin vain kolme.

Kokonaisuutena keskushallinto saavutti toiminnalliset tavoitteet riittävällä tasolla. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin hyvin.

Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunnan mielestä kaikkia Siun soten palveluja ei ole toteutettu asiakaslähtöisesti.
Digitalisaatio luo mahdollisuuksia, mutta myös haasteita tulevaisuudessa.
Työmarkkinatuen kuntaosuus saatiin laskemaan 6 % edelliseen vuoteen nähden. Tuensaajia oli kuukausittain keskimäärin 5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

5.2 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan alaisia palveluja ovat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Sivistysosaston alaisuudessa toimii myös hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta, jonka tarkoituksena on muun muassa osallisuuden lisääminen kunnan, kuntalaisten ja seurojen sekä yhdistysten kanssa.

Onttolassa otettiin käyttöön uusi koulu. Yhtenäiskoulusuunnittelua jatkettiin ja loka-kuussa kunnanvaltuusto päätti yhtenäiskoulujen perustamisesta kirkonkylälle ja Lehmoon. Yhtenäiskoulujen on tarkoitus aloittaa 2023. Kontiolahden ja Joensuun yhteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistettiin moniammatillisella yhteistyöllä Siun soten toimijoiden kanssa. Opiskeluhuollon yhden koulukuraattorin ja koulupsykologin ostopalvelulisäystä jatkettiin, mutta Siun sotella oli ongelmia rekrytoinnissa ja henkilöiden vaihtuvuudessa, joten tilattu lisäys ei toteutunut täysimääräisesti. Lehmon alueelle laadittiin varhaiskasvatuksen palveluverkkosuunnitelma ja päiväkotien johtamisessa käynnistettiin ko-keilu.

Taloudelliset tavoitteet sivistyslautakunta saavutti oikein hyvin. Toimintatulot ylittyivät ja toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden. Sivistyslautakunnan toimintakate oli -33,3 M€. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin. Toteutumattomat tavoitteet on koottu taulukkoon 4.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin jokaisella alakoululla. Palvelu on järjestetty omana toimintana Lehmon aamu- ja Kuukeli-kerhoissa ja muissa kouluissa ostopalveluna 4H-yhdistykseltä. Asiakkaat ovat olleet edelleen hyvin tyytyväisiä toimintaan.

Perusopetuksessa tehtiin seudullista yhteistyötä muun muassa digitutorien avulla. Jokaisessa yksikössä on oma digitutor ohjaamassa henkilökuntaa digipedagogiikan kehittämisessä. Yrittäjyyskasvatuksessa järjestettiin alakouluikäisille suunnattu kolmi-päiväinen yrittäjyyskasvatus-tapahtuma syksyllä 2019. Koulut ovat etsineet yrityskummeja yhteistyökumppaneiksi yhdessä Kontiolahden Yrityspalvelujen kanssa. Lisäksi Lasten Parlamentti -toiminta alkoi ja

A1-kielen aloittaminen varhennettiin 1. luokalle. Yläkoulussa keskeistä oli uuden opetussuunnitelman käytäntöön viennin jatkaminen ja oppilaiden digitaitojen vahvistaminen. Lisäksi toimittiin aktiivisesti seudullisissa yhteistyöryhmissä.

Lukiossa verkostoyhteistyötä on lisätty maa-kunnan lukioden ja korkeakoulujen kanssa. Lisäksi on kehitetty etenkin erityisopetuksen tukea heikoille opiskelijoille sekä tukikursseja englannin ja ruotsin kielessä.

Varhaiskasvatuksessa johtamisen haasteisiin vastattiin käynnistämällä Lehmon

alueella johtamiskokeilu ja kehittämällä esimiesten pedagogista johtamista yhtenevään suuntaan kaikissa yksiköissä. Tieto- ja viestintäteknologian käytön kehittämistä varten on hankittu päiväkoteihin ja perhepäivähoitoon mm. ipadeja, dokumenttikameroita ja videotykkejä.

Vapaa-aikapalveluissa järjestettiin runsaasti erilaisia tapahtumia, joista uusia olivat Lasten Kontiolahti -päivä ja Vuoden Loistavimmat -palkitsemisjuhla. Onttolan lähiliikunta-paikka ja koulunpiha sekä Lehmon treeniportaati valmistuivat.

Taulukko 4. Sivistyslautakunnan alaisten palvelujen toteutumattomat tavoitteet 2019.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintakate	-427 te	-437 te
Yrittäjyyskasvatuksen suunnitelman toteuttaminen	Yrityskummit toiminnassa jokaisella koululla	Toteutunut osittain
Oppilaiden osallistaminen koulun toiminnan suunnitteluun. Jokaiseen suunnittelutyöryhmään on valittu oppilasjäsenet ja he osallistuvat työryhmän toimintaan säännöllisesti.	Oppilasedustajat ovat osallistuneet työryhmien työskentelyyn vähintään kolme kertaa lukuvuodessa.	Toteutui osittain.
Kannustavan ja innostavan oppimisympäristön kehittäminen. Aikuiset ohjaavat oppilaita kannustavasti ja oppilaiden vahvuudet huomioiden. Ristiriitatilanteet selvitetään mahdollisimman pian kaikkia osapuolia arvostavasti. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja hyödynnetään tv:n mahdollisuuksia oppimisen tukena.	Palautekyselyiden tulokset Oppilaskyselyn tulos > 3,9 (Aiempien kyselyjen asteikko 1-5, kevään 2019 kyselyssä asteikon muutos välille 1-4)	Toteutui osittain. Kevään 2019 oppilaskyselyn kysymysten ka. 3,05 (asteikolla 1-4) Osa-alueet: Kannustavuus ka. 3,12 Ristiriitatilanteiden selvittely ka. 3,15 tv ja työtavat ka. 2,89
Oppilashuollon toimintamallina yksilökohtaisessa oppilashuollossa on aito moniammatillinen yhteistyö ja vastuutyöntekijämalli. Koulun ja Siun soten työntekijöiden työkokouksissa mallinnetaan vastuutyöntekijä- ja työparityöskentelyä moniammatillisessa verkostotyössä. Mallia käytetään niiden oppilaiden oppilashuoltotyössä, joiden tukemiseen tarvitaan laajaa verkostoyhteistyötä.	Toimintamalli on otettu käyttöön / ei ole otettu käyttöön.	Toteutui osittain. Moniammatillinen yhteistyö toteutui oppilashuollossa. Vastuutyöntekijämalli Siun sotessa vielä kesken.
Mahdollistetaan nuorten kansainvälistyminen. Osallistuminen laajoihin kieliohjelmiin ja lukion kansainvälisiin kontakteihin.	Kv. hankkeisiin osallistuneiden määrä > 20 % opiskelijoista	Kv. hankkeisiin osallistuneita 10 %

Lukiota arvostetaan aktiivisena toimijana Kontiolahden kunnan imagossa ja vahvuuksissa. Lukio näkyy kunnan imagossa ja eri toiminnoissa (lukion juhlat, kansainväliset kontaktit).	Lukion avoimet tilaisuudet > 5	Lukion avoimia tilaisuuksia yhteensä viisi
Lukio antaa valmiudet ja rohkaisee työelämäkokeiluihin. Työelämään tutustumisjakso (TET) osaa lukiokursseja.	Suoritettujen TET-jaksojen määrä > 30	TET-jaksoja suoritettu vuonna 2019 yht. 26 jaksoa
Kurssitarjontamme on laajaa ja käyttäjien toiveet huomioidaan kurssitarjonnassa	Käyttäjien toiveet näkyvät kurssitarjonnan käytössä ja ostopalvelusopimuksen mukainen tuntitilaus täyttyy	Toteutunut osittain. Ostopalvelusopimuksen toteutuma oli 93,5 %.
Vapaa-aikapalveluiden toimintakate	-2 654 te	-2 659 te

Lehmon treeniportaiden avajaiset

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintakatteen ylitys johtui Kuukkeli-kerho oppilaiden tarvitseman tuen järjestämisestä.

Alakouluista kahdeksassa kymmenessä oli käytössä yrityskummit vuoden 2019 aikana.

Seutuopiston tuntimäärä 6 100 jäi selkeästi 7 000 tunnin tavoitteesta.

Yläkoulussa oppilaiden osallistamisen lisäämisessä jäätin tavoitteesta, sillä oppilas-edustajat eivät olleet halukkaita osallistumaan aikuisten työryhmiin ja tiimeihin.

Vapaa-aikapalvelujen toimintakate ylittyi vain hienoisesti.

Sivistyslautakunnan hallinto saavutti kaikki 4 tavoitettaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toteumaprosentti oli 75 (3/4). Alakouluopetuksen toteumaprosentti on 80 (4/5) ja yläkouluopetuksen 50 (3/6) sekä lukiokoulutuksen 50 (3/6). Varhaiskasvatuspalvelut saavutti kaikki 5 tavoitettaan. Vapaan sivistystyön toteumaprosentti oli 75 (3/4) ja vapaa-aikapalvelujen 80 (4/5).

Kaikkiaan sivistyslautakunnan alaisille palveluille asetettiin 39 tavoitetta ja kun niistä 29 toteutui, oli toteumaprosentti kokonaisuudessaan 74,4.

Tarkastuslautakunnan arviot

Hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunnan toiminta on ollut vähäistä.

Perhepäivähoitajien määrä laskee jatkuvasti.

Varhaiskasvatuksen johtamiskokeilu käynnistettiin ja kehitettiin esimiesten pedagogista johtamista yhtenevään suuntaan kaikissa päiväkotiyksiköissä.

Onttolaan valmistui uusi koulu moderneine oppimisympäristöineen.

Kontiolahden lukiossa on tehty laadukasta työtä.

Lehmon treeniportaat oli onnistunut hanke ja kuntalaiset ovat ottaneet ne hyvin käyttöön.

On ilahduttavaa, että vapaa-aikapalveluissa on vuoden aikana järjestetty uusia tapahtumia, muun muassa Lasten Kontiolahti -päivä.

Lasten Kontiolahti -päivä

Onttolan koulun muraali

5.3 Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat tekniset palvelut, kiinteistöpalvelut, kunta-tekniikka, vesihuolto ja ravintohuolto sekä rakennus- ja ympäristövalvonta. Tavoitteena on tuottaa palvelut laadukkaasti, neuvonnan, ohjeistuksen, ohjauksen, sähköisten palvelujen kehittämisen ja hyvän asiakaspalvelun kautta.

Vuotta 2019 leimasivat teknisellä puolella etenkin suurten investointien (soteasema, koulukeskukset ja Lehmon päiväkotii) suunnittelut.

Kaavoitusyksikössä merkittävimpiä asioita olivat Lehmon osayleiskaavan eteenpäin vieminen, Karhulan asemakaavan laatiminen ja siihen liittyvät yleisötilaisuudet, vanhan Lehmon asemakaavoituksen jatkaminen ja

siihen liittyvät asukkaiden kuulemistilaisuudet ja maaomaisuuden käyttöönottoprojektin käynnistäminen.

Kuntatekniikassa bussiliikenteen käyttömahdollisuuksia parannettiin avaamalla uusi reitti Joensuun keskustan ja Lehmon Pohjantulentien pään välille pysäkkeineen. Liikenneturvallisuutta koulujen ympäristössä parannettiin hidasteilla Onttolassa ja Varparannalla. Katuja ja infraa rakennettiin muun muassa Metoksen, Kruununrannan, Soralan ja Kärjen alueilla.

Vesihuollossa vesitornin saneeraus ei valmistunut vuoden 2019 aikana, sillä säiliön sisäpuolen pinnoitus epäonnistui. Asiaan liittyvä selvitystyö on käynnissä.

Ravintohuollossa vuoropäiväkotit Aurinkokellon keittiö muutettiin jakelukeittiöksi. Lisäksi lähiruuan ja raaka-aineiden kotimaisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota.

Rakennusvalvonnassa otettiin sähköinen arkistointi käyttöön ja alettiin suunnitella paerarkiston digitoimista. Vuonna 2019 myönnettiin 147 (133 vuonna 2018) rakennuslupaa, 34 (29) toimenpidelupaa ja ilmoituslupia käsiteltiin 76 (58).

Ympäristövalvonnassa painopisteenä oli jätevesineuvonta ja -valvonta sekä haja-asutusalueella että viemäriverkoston alueella.

Teknisen hallinnon tavoitteiden toteumaprosentti on 66,7 (4/6). Kiinteistöpalvelujen

toteumaprosentti on 80 (4/5) ja kuntatekniikan 66,7 (4/6).

Vesihuollon (sisältää vesihuoltolaitoksen sitovat tavoitteet) toteumaprosentti on 50 (3/6) ja ravintohuollon 60 (3/5). Rakennus- ja ympäristövalvonnassa 100 (7/7).

Kokonaisuutena toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin, toteumaprosentti 72,2 (26/36). Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 5.

Raakamaan hankinnassa jäätiin selkeästi tavoitteesta. Sitovien toimintakatteiden osalta ylitykset ja alitukset eivät olleet merkittäviä.

Taulukko 5. Teknisen lautakunnan alaisten palvelujen toteutumattomat tavoitteet 2019.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Raakamaata on hankittu riittävästi asemakaavoituksen tarpeisiin.	Hankittu raakamaan pinta-ala on n. 100 ha.	Raakamaan hankinta on keskitetty kasvustrategian mukaisille alueille. Tavoitteeseen ei päästy. Raakamaata hankittiin v. 2019 yht. 26 ha ja tehtiin esikauppasopimus 13,5 hehtaarin alueesta.
Kiinteistöpalvelujen toimintakate	2 189	2 164
Kehitämme leikkikenttien tasoa suunnitelmallisesti.	Kunnostusohjelman mukaiset toimenpiteet aloitettu.	Lausunnoissa on pidetty hyvänä siirtyä leikkikenttä/ulkoliikuntasali-yhdistelmiin. Uusia suunnitelmia ei ole tehty.
Kuntatekniikan toimintakate	-1 274	- 1 302
Vesihuolto-osuuskunnan liittyessä kunnan ylläpidettäväksi, laitteistojen automaatio päivitetään yhtenäiseksi kunnan valvontajärjestelmään	Jätevesi- ja paineenkorotuspumppaamojen automaatio on päivitetty kunnan valvontajärjestelmään	Liitos ei toteutunut 2019.
Vesihuollon toimintakate	1 217	1 213
Vesihuoltolaitoksen liikeylijäämä	743	729
Aktivoimme ja innostamme henkilöstöä kehittämään ravintohuoltoa ja omaa työtään.	Koulutusta 1 pvä / työntekijä ja ideointipäiviä 2 x / vuosi	Toinen ideointipvä ei toteutunut.
Ravintohuollon toimintakate	-23	-59

Tarkastuslautakunnan arviot

Teknistä toimea leimasivat vuonna 2019 suurten investointihankkeiden suunnittelut.

Kaavoituksessa onnistuttiin Lehmon osayleiskaavan eteenpäin viemisessä.

5.4 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Valtuusto on asettanut sitovia tavoitteita myös tuloslaskelma- (3 tavoitetta),

investointi- (6) ja rahoitusosaan (1). Näiden kaikkien osien kaikki tavoitteet saavutettiin.

Kärjen alue Kontiolahden kirkonkylällä

Lukkarila Kodit Oy:n rakennus Paiholassa.

6 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kontiolahden kunnalla on neljä varsinaista tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot, Lukkarila Kodit Oy, Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontionloikka Oy. Kontiolahti on mukana kolmessa kuntayhtymässä ja kymmenessä osakkuusyhtiössä.

Kuntakonsernia ohjataan kirjallisella konserniohjeella, joka käsittää yleisimmät konserniohjaukseen liittyvät osa-alueet. Ohjeella pyritään yhtenäistämään muun muassa hankintoja ja rahoitusta. Konserniohje ja Hyvä

hallinto- ja johtamistapa Kontiolahti-konsernissa -ohje päivitettiin keväällä 2018.

Vuoden 2019 konsernitulos oli 0,2 miljoonaa ylijäämäinen (2018: 3,9 miljoonan euron alijäämä). Konsernin toimintakate parani vuoteen 2018 verrattuna 0,5 miljoonaa euroa ja vuosikate 5,5 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 2,4 miljoonaa euroa.

6.1 Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot

Vuonna 2019 vuokrataloyhtiössä ei tehty uudistustoimintaa eikä merkittäviä peruskorjauksia. Perustoimintaa ylläpidettiin vuoden 2019 aikana hyvin, sillä yhtiö tuotti voittoa 152.000 euroa. Asuntojen käyttöaste säilyi hyvänä, vaikkei tavoitteeseen täysin päästy. Kokonaisuutena yhtiö ei saavuttanut toiminnallisia tavoitteitaan hyvin, toteumaprosentti oli 33,3 (1/3). Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 6. Taloudellisesti vuosi 2019 oli kuitenkin onnistunut,

vaikkakin liikevaihtotavoitteesta jäätin noin 70.000 euroa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa asuntojen hyvästä kunnosta pidetään entistä enemmän huolta, jotta käyttöaste saadaan pidettyä jatkossakin korkeana.

Taulukko 6. Vuokrataloyhtiön toteutumattomat tavoitteet.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Strateginen suunnitelma tulevaisuuden asuntotuotannolle	Tehty	Ei toteutunut
Vuokrausaste	> 98 %	Ei toteutunut, noin 97 %
Liikevaihto	2 100	2 030

6.2 Lukkarila Kodit Oy

Lukkarila tarjoaa ryhmäperhekotipalveluja. Vuoden 2019 aikana Lukkarilaan ei tullut uusia asiakkaita. Kesäkuussa Lukkarila irtisanoi kaikki sopimuksensa palvelujen tuottamisesta. Lisäksi koko henkilökunta irtisanoi kesäkuun lopulla ja työsopimukset päättyivät kaikilla ohjaustyötä tekevillä viimeistään 31.12.2019. Toiminta päättyi vuoden lopussa. Kunta päätti, että yhtiö puretaan selvitysmenettelyn kautta sekä kiinteistöt

myydään. Liikevaihto oli 0,9 M€ ja voittoa kertyi noin 18.000 euroa.

Toiminnallisen tavoitteen, toiminnan sopeuttamisen suhteessa asiakasmäärään, yhtiö saavutti. Taloudellisista tavoitteista jäi toteutumatta toinen, kun liikevaihtotavoitteesta toiminnan päättymisen vuoksi jäätiin noin 708.000 euroa.

Taulukko 7. Lukkarila Kodit Oy:n toteutumattomat tavoitteet.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Liikevaihto	1 600	892

6.3 Kontiolahden Yrityspalvelu Oy

Vuosi 2019 oli vilkkaan rakentamisen, korjausinvestointien ja muutosten aikaa yhtiössä. Vuoden aikana uusia tiloja rakennettiin yhteensä 8.000 m². Rakentamis- ja laajentamishankkeiden kautta myönteiset työllisyysvaikutukset alueella nousivat loppuvuonna 160 henkilötyövuoteen.

Yhtiön omistamissa asuintaloissa on vuoden aikana toteutettu tavanomaista laajamittaisempia korjaus- ja saneeraustoimenpiteitä.

Toimitilojen vuokrausaste oli korkea, 99 % ja asuntojen osalta 93 %. Suurimmasta yhtiön hallusta olevasta kiinteistöstä oli vuokraamatta noin 11 %.

Yhtiön liikevaihto oli 2,77 M€ ja tulos oli negatiivinen noin 15.000 euroa. Yhtiö saavutti kaikki toiminnalliset tavoitteensa. Tilikauden tulostavoitetta 50.000 euroa ei saavutettu, jolloin taloudellisista tavoitteista toteutui 66,7 % (2/3).

Taulukko 8. Yrityspalvelun toteutumattomat tavoitteet 2019.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Tilikauden tulos	50	-15

6.4 Kontionloikka Oy

Vuosi 2019 oli yhtiön ensimmäinen toiminnallinen vuosi. Vuoden 2019 alusta lähtien yhtiö on toiminut yrityskehitysyhtiönä, kun kunta organisoii yritysneuvonnan ja yrityskehittämisen yhtiön kautta.

liikevaihto oli noin 201.000 euroa ja tilikauden tulos noin 2.000 euroa.

Kontionloikka saavutti kaikki toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. Yhtiön

Tarkastuslautakunnan arviot yhtiöiden toiminnasta

Tarkastuslautakunta on huolissaan Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalojen suuren kiinteistömässän elinkaarikysymyksistä.

Kunnan tytäryhtiöt onnistuivat taloudellisissa tavoitteissaan kohtuullisen hyvin.

Kontionloikka on onnistunut ensimmäisenä toimintavuotenaan kontiolahtelaisten yritysten kontaktoinnissa ja imagonluonnissaan.

Tarkastuslautakunta kiittää Lukkarila Kodit Oy:n henkilöstöä hyvin tehdystä työstä.

7 Kunnan talous

Kontiolahden kunnan tilikauden tulos oli selvästi, jopa 1,4 miljoonaa euroa, alkuperäistä talousarviota parempi. Tilikauden aikana tehtiin talousarviomuutoksia, joiden seurauksena tilikauden tulosarviota vähennettiin vielä 0,8 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä oli lopulta 0,2 miljoonaa euroa. Talousarviomuutosten jälkeen arvioitiin tulevan alijäämää 2,0 miljoonaa euroa.

Toimintakulut laskivat edellisestä vuodesta noin 0,2 miljoonaa euroa (-0,3 %) ja toimintatuotot laskivat noin 0,5 miljoonaa euroa (-3,9 %). Huomioitavaa on, että toimintakulut kasvoivat vuonna 2018 jopa 3 miljoonaa euroa vuoteen 2017 verrattuna. Toimintakulujen laskuun vaikuttivat eniten perheryhmäkodin palvelujen ostojen lasku, kiinteistökorjausten väheneminen sekä elinvoimapalvelujen uudelleenorganisointi. Palvelujen ostot vähenivät noin 1,7 miljoonaa euroa (-3,4 %) ja muut toimintakulut noin 0,6 miljoonaa euroa (-46,6 %). Henkilöstökulut kasvoivat noin 0,6 miljoonaa euroa (2,6 %).

Toimintatuottojen väheneminen johtui tukien ja avustusten vähenemisestä noin 0,8 miljoonalla eurolla (-34,9 %). Vastaavasti muut toimintatuotot kasvoivat, mikä johtui pääosin siitä, että pysyvien vastaavien myyntivoittoja kertyi edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,3 miljoonaa enemmän.

Verotulot kasvoivat merkittävästi edellisvuoteen nähden. Verotuloja kertyi jopa 3,4 miljoonaa euroa (6,9 %) enemmän kuin edellisellä vuonna. Myös valtionosuudet kasvoivat, noin 1,4 miljoonaa euroa (6,0 %). Valtionosuuksissa on mukana 0,6 miljoonaa euroa kertaluonteista valtionosuuden lisäystä. Poistot kasvoivat noin 1,4 miljoonaa euroa (36,7 %). Kasvu johtui pääosin noin 1,0 miljoonan euron lisäpoistoista, jotka tehtiin Kirkkonkylän ja Onttolan kouluihin.

Kunnan tilikauden alijäämä vuodelta muuttui ylijäämäksi vuonna 2019. Parannusta edellisvuoteen tuli noin 3,8 miljoonaa euroa. Tämä selittyy siis pääosin verotulojen ja valtionosuuksien merkittäväällä kasvulla, noin

4,8 miljoonalla eurolla. Tätä heikensi ylimääräiset 1,0 miljoonan euron poistot. Kertynyt ylijäämä lisääntyi noin 15,9 miljoonaan euroon ja omavaraisuusaste parantui hienoisesti 0,5 %-yksikköä ollen vuoden lopussa 44,6 %.

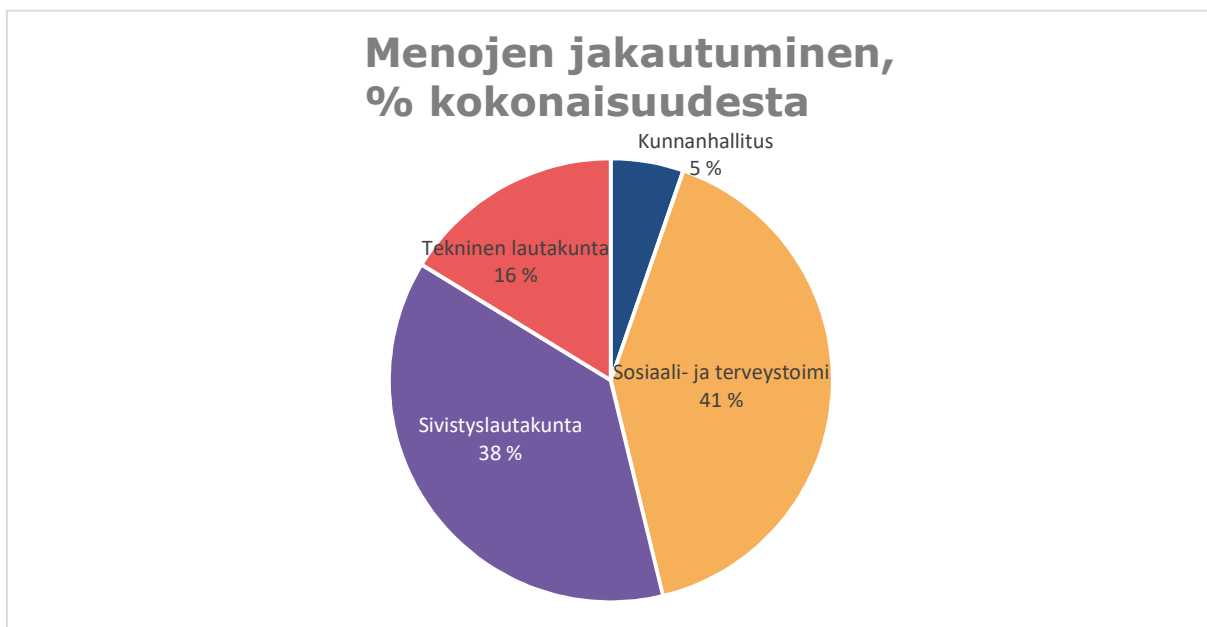
Lainakanta laski hienoisesti noin 0,1 miljoonalla eurolla (-0,2 %). Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 10 miljoonaa euroa ja lyhytaikaista lainaa oli vuoden lopussa 4 miljoonaa euroa sekä konsernitilillä noin 1,6 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 6,7 miljoonalla eurolla. Kunnan lainanhoidokate oli vuonna 2019 1,0, kun se edellisvuonna oli ainoastaan 0,1. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tilanne on siis parantunut edellisvuodesta merkittävästi.

Kunnan maksuvalmius on kohtuullinen. Vuoden vaihteessa kassan riittävyys on ollut 18 päivää, kun se edellisellä vuonna oli samoin 18 päivää. Maksuvalmiuden turvaamiseen riittävät kunnassa yleensä 10–15 päivän kassamenoja vastaavat kassavarat. Investointien maksupositit saattavat tilapäisesti edellyttää tätä suurempaa kassavarantoa. Kunta on kassakriisissä, jos kunnan maksuvalmius on vain muutaman päivän suuruisen.

Kunnan investointimenot olivat yhteensä 5,4 miljoonaa euroa, kun talousarviomuutosten jälkeen talousarvioon oli varattu yhteensä 6,4 miljoonaa euroa. Talousarvio alittui siten noin 1,0 miljoonaa euroa. Investointien rahoitusosuuksiin sekä käyttöomaisuuden myyntiin oli varattu muutetussa talousarviossa yhteensä 0,6 miljoonaa euroa ja toteuma oli 0,6 miljoonaa euroa. Selkeästi suurin investointi, kuten edelliselläkin vuonna, oli kokonaisuutena katujen rakentaminen, jonka toteutuneet investointimenot olivat 1,6 miljoonaa euroa. Hankkeessa rakennettiin katuja mm. Kruunurantaan ja Kärjen alueelle.

Konsernin tilikauden alijäämä oli 0,1 miljoonaa euroa. Kunnan alijäämän lisäksi alijäämään vaikutti merkittävästi Siun sotesta tullut noin 0,3 miljoonan euron alijäämä. Merkittävin ylijäämä konsernissa oli Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalojen sekä kunnan 0,2 miljoonan euron ylijäämät.

Konsernin omavaraisuusaste (33,1 %) on edelleen heikko ja se heikentyi vuonna 2019 0,7 %-yksikköä. Konsernin lainakanta kasvoi 2,4 miljoonaa euroa (3,4 %) ja lainat ovat nyt 4 782 euroa/asukas, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 643. Lainanhoitokate hieman parantui ollen 0,9, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 0,3.

Kuvio 3. Kunnan menojen jakautuminen lautakunnittain.

Taulukko 9. Kontiolahden kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut vuosilta 2018 ja 2019.

Kunnan ja konsernin tunnusluvut				
	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Toimintatuotot/toimintakulut %	13,5	14,0	43	42,6
Vuosikate/poistot, %	101,0	2,3	97	33
Vuosikate €/asukas	349	6	503	135
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 euroa)	6 525	4 369	-20 080	-18 100
Investointien tulorahoitus, %	97,3	1,3	63,7	13,4
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,1	0,8	0,3
Kassan riittävyys, pv	18	18	20	23
Omavaraisuusaste %	44,6	44,1	33,1	33,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	52,6	56,3	65	66
Kertynyt ylijäämä (1 000 euroa)	15 880	15 667	21 497	21 863
Kertynyt ylijäämä €/asukas	1 071	1 055	1 450	1 472
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	39 821	39 900	71 664	68 948
Lainat, €/asukas	2 687	2 687	4 835	4 643
Lainat ja vastuut 31.12. (1 000 euroa)	48 042	48 608	81 854	79 714
Laina ja vastuut 31.12. €/asukas	3 241	3 273	5 523	5 368
Lainasaamiset (1 000 euroa)	45	23	20	0
Asukasmäärä	14 821	14 849	14 821	14 849

Tarkastuslautakunnan arviot

Kunnanhallituksen vuoden 2019 alussa perustaman taloustyöryhmän konkreettiset ehdotukset talouden tasapainottamiseksi jäivät vaatimattomiksi. Työryhmän tehtävänä oli laatia pidemmän aikavälin suunnitelma terveen talouden pohjaksi.

Kunnan tulevaisuuden kannalta merkittäviä asioita ovat verotulojen kehittyminen ja valtionosuuksien määräytyminen.

Vuosikatteen riittävyys poistoihin on Kontiolahden kunnan keskeisimpiä taloushaasteita tulevaisuudessa. Lähitulevaisuuden investoinnit pohjautuvat lainarahoitukseen.

Vaikeasta taloudellisesta tilanteesta ja negatiivisesta ennusteesta huolimatta tilinpäätös oli kuitenkin positiivinen.

Kontiolahden kunnantalo

8 Arviointikertomuksen käsittely

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien ja yhtiöiden selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä

vuoden 2020 loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Tarkastuslautakunta toivoo, että lautakunnat antavat selvityksensä erillisinä tiedotoina siten, että selvityksiä ei liitetä arviointikertomuspohjaan.

9 Allekirjoitukset

Kontiolahti 25.5.2020

Sirpa Pakarinen
puheenjohtaja

Jyry Eronen
varapuheenjohtaja

Minna Pakarinen
jäsen

Tommi Romppanen
varajäsen

Asko Väätäinen
jäsen